



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Philippo Illvstri Regi Francorum.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-20006**



LITTERÆ REGIS FRANCORVM  
ad Dominum Papam.

Epist. 63.

S Anctissimo Patri & Domino Innocentio Dei gratia  
supremo Pontifici Philippus eadem gratia Francorum  
Rex salutem & tam debitam quam devotam in Christo  
reuerentiam. Miramur plurimum ex eo quod vos Regem  
Otonem, qui, sicut vestra novit paternitas, minus legi-  
timum electus est, tam per nuntios quam per Legatos  
vestros modis omnibus in Imperatorem nitimini promo-  
vere; præsertim cum ipse & omne genus suum regno  
Francorum manifesti semper extiterint inimici. Præterea  
mirandum est quod cum pluries nobis per litteras vestras  
mandaveritis quod vos & honorem nostrum necnon &  
regni nostri proficuum plurimum affecteris, vos homi-  
nem & ejus sequaces nobis & regno nostro inimicos su-  
per caput nostrum nitimini imponere & in imperium  
promovere, quamvis regnum Franciæ id erga sanctitatem  
vestram vel Ecclesiam Romanam unquam meruerit. Ve-  
rumtamen vestra noleat sanctitas quod hujusmodi promo-  
tio, quam non considerata ratione intenditis facere, non  
tantum in injuriam regni Francorum, verum etiam in  
omnium Regum catholicorum ignominiam noscitur re-  
dundare. Præterea gravamina quæ vos nobis irrogastis  
æquanimiter sustinimus; ista vero quæ ad detrimentum  
honoris nostri & regni nostri exheredationem manifestè  
imminere videmus, nullatenus pateremur. Quod si in hu-  
jusmodi proposito vestro volueritis perseverare, nos ad id  
competens consilium pro loco & tempore curabimus ad-  
hibere. Insuper multoties vobis mandavimus & adhuc  
mandamus quod si forte de Rege Philippo timeris ne al-  
iquid contra Romanam Ecclesiam velit in posterum ma-  
chinari si ipsum in Imperatorem contigerit promoveri,  
sciatis quod nos de nobis & de ipso & pro ipso vobis com-  
petentem cautionem super istis parati sumus præstare.  
Quod si nostro consilio super iis nollet acquiescere, au-  
xilium nostrum & consilium eidem Philippo penitus de-  
negaremus, immo potius ei nocumentum infereremus. Su-  
per prædictis autem carissimo consanguineo nostro Mar-  
chioni Montisferriati ex parte nostra indubitanter cre-  
datis.

PHILIPPO ILLUSTRIS REGI  
Francorum.

Epist. 64.

R Ecepimus litteras quas regia nobis sereni-  
tas destinavit solitæ benignitatis affectu,  
& diligenter notavimus quid dilectus filius no-  
bilis vir Marchio Montisferriati ex parte tua  
nobis proposuit viva voce. Miramur autem non  
modicum & turbamur quod unquam de nobis  
regia serenitas cogitavit quod super caput ejus  
& regni Francorum vellemus imponere homi-  
nem inimicum, cum quantumcunque carissimum  
in Christo filium nostrum illustrem Regem  
Otonem in Romano nostro Imperatorem electum  
in Domino diligamus, quantumcunque ad exal-  
tationem intendamus imperij, plus tamen circa  
te nostræ vigeat dilectionis affectus & incre-  
mentum regni Francorum ardentius affecte-  
mus, maxime te regnante, quem scimus in  
devotione sedis apostolicæ solidatum, utpote  
in qua illustris memoria Ludovico Regi Fran-  
corum patri tuo hereditario jure velut in regno  
succedis. Vnde inter ceteros Reges catholicos  
& Principes Christianos serenitatem tuam præ-  
rogativa dilectionis amplectimur, & ad ea quæ  
honorem tuum & incrementum regni Franco-  
rum respiciunt propensius aspiramus; utpote  
in cujus exaltatione exaltari credimus aposto-  
licam sedem, & in cujus depressione, quod ab-  
sit, ipsam deprimi crederemus. Quod autem  
personam nobilem viri Philippi Ducis Sæviæ re-  
probendam duximus quo ad imperium obtinen-

dum, regalis excellentia non miretur, cum im-  
pedimenta eidem obstantia sint quasi omnibus  
manifesta, & nulla possint tergiversatione ce-  
lari, videlicet excommunicatio publica, per-  
jurium manifestum, & persecutio divulgata  
quam progenitores ejus & ipse præsumperunt  
in apostolicam sedem & alias Ecclesias exerce-  
re. Fuit enim &c. in eundem modum ut in ea que  
scribitur Duci Zaringia usque pervenisse. Ipse  
quoque Philippus degenerare se credens si mi-  
nus perperam ageret quam egerant patres ejus  
& ejus mensuram in malitia non impleteret, in  
apostolicæ sedis persecutione suæ promotionis  
primitias exoravit, dum terra illa quam pater  
ejus & frater occupaverant non contentus, ad  
aliud patrimonium beati Petri, quod pacificè  
prædecessores nostri possederant, manus vio-  
lentas extendit, & Ducem Sæviæ ac Campa-  
niæ scribere se præsumpsit, asserens quod us-  
que ad portas urbis, ita quod in Trans Tybe-  
rim etiam, ducatus acceperat potestatem. Vn-  
de propter hoc à prædicto prædecessore nostro  
post frequentem commotionem fuit excom-  
municationis sententia innodatus. Qualiter igitur  
Ecclesiam Romanam defenderet qui in ejus  
delectatur offensa? Qualiter eam tueretur ab  
aliis qui à se ipso eam noluit esse tutam? Præ-  
terea si Dux ipse, quod absit, imperium obti-  
neret &c. in eundem modum ut Duci Zaringia,  
usque assumendus. Ceterum regni celsitudinis  
litteræ continebant quod ne quid contra Roma-  
nam Ecclesiam Philippus machinaretur in po-  
sterum, de te pariter & de ipso & pro ipso  
etiam nobis paratus eras compenti cautione ca-  
vere. Sed qualiter illius possemus credere cau-  
tioni qui eorum tam moribus quam sanguine se  
exhibet successorem qui cautiones per se ipsos  
interdum & per Principes suos prædecessoribus  
nostris aliquando præstitas non servavunt, nisi  
forte cum opportunitatem non habuere nocendi?  
Quod autem eidem Regi Otoni favorem  
nostrum & apostolicæ sedis gratiam præstitimus  
& præstamus, ea præcipue factum noveris rati-  
one quod cum duo simul Imperatores esse non  
possint, & reprobato prædicto Duce Sæviæ,  
per nos creare tertium non possemus, personam  
Regis ejusdem ad reprimendam reprobati ma-  
litiæ nos oportuit approbare, tutius reputan-  
tes ante tempus occurrere quam remedium post  
causam querere vulneratam. In approbatione  
verò, immo ante approbationem Regis ipsius,  
tam regni serenitatis quam regni Francorum  
memores nos noveris extitisse, cum ab eo tam  
per scripturam suam quam per proprium jura-  
mentum sufficientem recepimus cautionem ut  
super facto tuo consiliis nostris & monitis ac-  
quiescat. Præterea cum carissimo in Christo fi-  
lio nostro Ludovico primogenito tuo, qui in  
regnum tibi Domino faciente succedet, proxi-  
mæ affinitatis vinculo sit astrictus, & multis  
Principibus tam consanguineis quam affinis  
tuis tum consanguinitate tum affinitate conjun-  
ctus existat, promotionem ejus regno Franco-  
rum credimus expedire. Nec est de facili præ-  
sumendum quod pro carissimo in Christo filio  
nostro Iohanne Rege Anglorum illustri celsitu-  
dini regni aliquando se opponat, cum in suis

Supra epist. 62.

Y Y y ij

Tom. I.



necessitatibus eum sibi non senserit adiutorem, quare teneatur eum contra celsitudinem tuam in suis negotiis adjuvare, præsertim ex quo favore tuo senserit se juvari. Verùm præter alias cautiones quas poteris ab illo recipere, Ecclesia Romana tam te quàm regnum tuum semper faciet ab ipso securum, & ei, si, quod non credimus, malignari fortè præsumperit, juxta officij nostri debitum se opponet. Vsq̄ue adeo enim regni Francorum diligimus libertatem ut non solummodo contra eum, sed contra omnem hominem qui illud molestare præsumeret, pro ejus immunitate staremus & ejus defenderemus pro viribus dignitatem. Rogamus igitur serenitatem tegiam & exhortamur in Domino, & quasi pro munere postulamus, quòd cum prædicto Rege Ottone amicitias statuas & firmes fœdera veræ pacis, ut ex favore tuo videatur tandem victoriam assecutus. Consideret apud se celsitudo regalis & deliberet cum viris prudentibus & discretis utrum honestati ac utilitati tuæ debeat expedire ut ei contra Romanam Ecclesiam regium favorem impendas qui, prout pro certo creditur & habetur, ad Romanum imperium non poterit pervenire, ac ei publicè te opponas de cujus pro certo promotione speratur. Speramus enim in eo qui est in se sperantium fortitudo quòd postquam Principes de puritate intentionis nostræ ac propositi firmitate per venerabilem fratrem nostrum Salzburgensem Archiepiscopum & dilectum filium Abbatem de Salem & nobilem virum Marchionem orientalem nuntios quorundam ex eis ad nostram præsentiam destinatos reddidi fuerint certiores, & de quibusdam quæ falsò ipse suggesta fuerant plenius intellexerint veritatem, juxta commonitionem nostram à prædicto Duce recedent, & eidem Regi fideliter adhærebunt. Siquidem nuntiis ipsis respondimus in hæc verba, quia secundùm apostolicæ servitutis officium sumus singulis in justitia debitores &c. *in eundem ferè modum ut Duci Zaringsæ usque non abnuunt adherere.* Quare sub illius fiduciæ puritate quam de regia serenitate concepimus cum instantia postulamus ut nonobstante obligatione aliqua, cum accessorium tenere non debeat si non tenuerit principale, Duci eidem auxilium subtrahas & favorem, & cum prædicto Rege componas, & nunc cum tuo noscitur auxilio indigere, ipsum tibi & regno tuo constituas debitorem. Taliter autem super iis preces nostras exaudias sicut à nobis desideras in tuis precibus exaudiri. Datum Laterani.

Sunt aliæ rationes quæ serenitatem tuam à favore Philippi retrahere satis debent & ad Regis Ottonis auxilium invitare. Nosti enim quòd si Philippus, quod absit, imperium obtineret, saltem occasione nepotis, cujus curam sibi vellet ratione sanguinis vindicare, regnum Sicilia occuparet. quod nunc quoque per satellites suos invadere, sed in vacuum, machinatur. Quòd si super hoc compleret, quod avertat, Dominus votum suum, cum imperium ei virorum vires, regnum autem divitiarum copiam ministraret, in superbiam jam elatus aliud cogitaret, & regnum Francorum sibi disponderet subjugare, sicut olim obtento regno prædicto disposuerat

frater ejus Imperator Henricus, affirmans quòd te de cetero ad fidelitatem sibi compelleret exhibendam. Ad audientiam quoque tuam credimus pervenisse quòd serenitati tuæ in Lombardia paravit insidias de ultra marinis partibus redeunti. Cum ergo Dominus te de manu quærentis tuam animam liberarit, debes totis viribus præcavere ne te in priorem necessitatem inducas, neve frustra coneris reddere tigridem mansuetam. Vnde tutius credimus ut eum cadere patiaris qui, si staret, statui tuo propositi fratrum non immemor invideret. & alieno eum ictu prosternas vel saltem prosterni permittas quem, si subsisteret & imperij monarchiam obtineret, non posses sine multo gravamine sustinere. Potes autem per Regem Ottone & hostem illum deicere & ab eo nunc talia obtinere quæ non posses ab ipso postquam plenius invalesceret impetrare. Vnde festinatione credimus opus esse, cum ad promotionem ejus via sit paratissima & aperta. Ad hæc, serenitatem tuam nolumus ignorare quòd super imperij Romani negotio quicquid nobiscum fecerit & pro nobis, ratum permanebit & firmum. Si quid autem faceret, & maxime contra nos, quam utilitatem & stabilitatem posset habere circumpectio regalis advertat. Præterea, sicut damnosum reputares & grave si Romanus Pontifex contra regnum Francorum cuiquam & maxime Imperatori faveret, ita grave nobis existeret & molestum, si Rex Francorum cuiquam contra Romanam Ecclesiam, præsertim super imperio Romano, faveret. Absit igitur ut vel Rex Francorum deferat unquam Romanam Ecclesiam, vel Ecclesia Romana desit unquam regno Francorum. Datum Laterani.

ILLVSTRI REGI OTTONI IN  
Romanorum Imperatorem electo.

Quantum Deo debeas, quantumque sedi apostolicæ tenearis, si humiliter perscrutetur & diligenter inspiciat regia celsitudo, in ejus semper humiliabitur aspectu qui exaltat humiles & potentes de sede deponit, & in timore Domini suæ dignitatis primitias solidabit, ut in eo ad regendum imperium spiritum sapientiæ & intellectus accipere mereatur, (nam initium sapientiæ timor, intellectus bonus omnibus facientibus eum) apostolicæ verò sedi exhibebit in perpetuum sinceræ devotionis affectum, & ad defensionem ipsius potenter & prudenter intendet, utpote per quam præcipuè, post divinæ gratiam bonitatis, se imperio genitum recognoscet, & sic eam tam in religione fidei Christianæ quàm honoris augmento suam confitebitur genitricem, utpote quæ de se dicere verè potest: *Ego plantavi, ego rigavi, & planta mea dedit Deus incrementum.* Sanè propter dona naturæ quibus te Dominus, sicut accepimus, præ tuis participibus adornavit, propter munerata gratia quæ in te copiosius & superabundantiùs benignus effudit, ad imperij Romani fastigium te vocare disposuit; ut per ipsum misericorditer & mirabiliter exaltatus, ad ea quæ sunt ejus intendas, quærens judicium, oppresso subveniens, pupillo judicans, defendens vi-  
duas, superbiorum colla conculcans, & ad vin-

Epist. 65.